

De Europese verkiezingsprogramma's op een rij

'De Europese Unie maakt een existentiële crisis door, en dat zullen de Europese verkiezingen spoedig op brute wijze laten merken' – zo begonnen de nieuwe 'rock-star economist' Thomas Piketty en 14 andere vooraanstaande economen en journalisten hun Europees manifest, dat op 2 mei in The Guardian verscheen. Nederland gaat op 22 mei naar de stembus voor de Europese verkiezingen en de eurosceptische tendens overheerst.

In de verkiezingsprogramma's van de partijen die meedoen aan de Europese verkiezingen staat vooral veel over de economie, asielbeleid en het toelaten van nieuwe lidstaten tot de EU. Er is vrij weinig in te vinden over het Israëlisch-Palestijns conflict, de houding ten aanzien van Iran, de toename van antisemitisme in Europa, en het wegkijken van EU-subsidies naar de PA, wellicht naar Hamas. Ingrijpende ontwikkelingen als het stuklopen van de vredesbesprekingen en de verzoening tussen Fatah en Hamas waren te recent om in de programma's mee te nemen.

Er zijn nogal wat partijen in het Europees Parlement met discriminerende tendensen: het Front National (Frankrijk), Jobbik (Hongarije), Gouden Dageraad (Griekenland), FPÖ (Oostenrijk), Lega Nord (Italië) en Vlaams Belang (België). Partijen met antisemieten in de gelederen staan er goed voor. Het Front National van Marine Le Pen staat bovenaan de peilingen in Frankrijk voor de Europese verkiezingen. Volgens The Guardian van 28 april ligt de FPÖ op koers voor 20% van de stemmen in Oostenrijk, en een maand geleden won Jobbik nog 20% van de stemmen in de nationale verkiezingen van Hongarije.

CIDI checkte de programma's van de Nederlandse partijen voor u op bestrijding van antisemitisme, het Israëlisch-Palestijns conflict, en Iran. Hieronder hun standpunten.

CDA

Lijsttrekker: **Esther de Lange**

Europese fractie: **Europese Volkspartij (EVP)**

Aantal leden in Europees Parlement: 5

- In het programma niets over Iran, Israël en antisemitisme in Europa. **Israël:** Een woordvoerder van Esther de Lange e-mailt dat het CDA de lijn van de EVP-fractie volgt: steun voor een tweestaten-oplossing op basis van de "grenzen" van voor 1967 met Jeruzalem als hoofdstad van beide staten en "geen andere wijzigingen (...) dan door de betrokken partijen zijn overeengekomen."
- Iran:** Het CDA nam geen deel aan de delegatie die in december 2013 naar Iran ging, "omdat het geen deel uitmaakt van de commissie die zich daarmee bezighoudt". Ook hierin volgt CDA de EVP-fractie, die in het EP voor een resolutie stemde die betere betrekkingen met Iran afhankelijk stelt van voortgang bij de uitvoering van de beloften van Iran, en ernstige bezorgdheid uitsprak over de mensenrechtensituatie.
- Antisemitisme:** "Discriminatie hoort niet in de Europese samenleving thuis. Hiermee onderscheidt Europa zich van veel andere plekken op de wereld. Daar moeten we ook trots op zijn. De strijd tegen discriminatie zal echter nooit afgelopen zijn. Iedere generatie moet opnieuw doordrongen worden van de gelijkwaardigheid van alle mensen, van de waarden en normen van onze cultuur. Iedereen hoort erbij. Respect voor de menselijke waardigheid is een universeel recht, dat ondeelbaar is en waar ieder mens van moet kunnen genieten ongeacht huidskleur, religie of seksuele geaardheid. Dat vraagt blijvende aandacht, voor welke vorm van discriminatie dan ook, in ons onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de publieke ruimte in Nederland." ■

D66

Lijsttrekker: **Sophie in 't Veld**

Europese fractie: **Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE)**

Aantal leden in Europees Parlement: 3

- Niets over het conflict, Iran en antisemitisme in Europa in

het programma. In december 2013 reisde Europarlementariër Marietje Schaake met een EP-delegatie naar Iran. Om krachtig op te kunnen treden wil zij een diplomatieke EU-vertegenwoordiging in Teheran, zei zij in een debat in de Europese commissie. "[Wij moeten] ons richten op de erbarmelijke mensenrechtensituatie en op de rol die Iran speelt in de oorlog in Syrië. Door Hezbollah en het Assad-regime te steunen staat het lijnrecht tegenover de EU. (...) De Europese speciale vertegenwoordiger voor mensenrechten zou een bezoek moeten brengen aan Iran. De voortdurende executies, het geweld en censuur zijn onacceptabel", zei Schaake.

- Lijsttrekker Sophie In 't Veld op haar Europese verkiezingspagina: "In de toekomst vertegenwoordigt de Europese Minister van Buitenlandse Zaken ons buiten de Europese grenzen, en leidt het vredesproces in het Midden-Oosten en de onderhandelingen met Iran." ■

GroenLinks

Lijsttrekker: **Bas Eickhout**

Europese fractie: **Groenen/ Europese Vrije Alliantie (Groenen/EVA)**

Aantal leden in Europees Parlement: 3

GROENLINKS

- Voor de Europese verkiezingen gaat GroenLinks een lijstverbinding aan met de PvdA.
- Uit het verkiezingsprogramma: "De EU dringt er bij Israël op aan de bezetting van Palestijns gebied te beëindigen door de muur op Palestijns gebied af te breken, de nederzettingen te ontmantelen en zich terug te trekken uit de in 1967 bezette gebieden, inclusief Oost-Jeruzalem. Met het oog hierop, praat de EU met alle partijen. Zij stelt schendingen van mensenrechten, zowel van Israëlische als van Palestijnse zijde, aan de kaak. De EU schort het associatieverdrag met Israël op, zolang Israël doorgaat met ernstige schendingen van het internationaal recht die de vrede blokkeren. De afgesproken herkomstvermelding op geïmporteerde producten uit de Israëlische nederzettingen wordt onmiddellijk uitgevoerd. De EU steunt het volwaardig lidmaatschap van Palestina in de Verenigde Naties en andere internationale fora."
- GL heeft een passage in het verkiezingsprogramma tegen discriminatie van Roma, homo's

en lesbiennes, moslims en vrouwen. Antisemitisme wordt niet genoemd.

- Een woordvoerder van Judith Sargentini, nummer 2 op de lijst, emailt: **Israël:** "De Israëlische bezetting van Palestijns gebied vormt het grootste obstakel voor vrede tussen Israël en Palestina. De EU moet haar sancties stapsgewijs opvoeren. De EU moet het Associatieverdrag op schorten, waardoor de handelsvoordelen voor Israël vervallen, en beide partijen voorhouden dat alleen een vredesakkoord kan zorgen voor veilige grenzen voor Israël en een levensvatbare Palestijnse staat."
- EU-subsidie:** "De EU laat initiatieven om de impasse in het vredesproces te doorbreken teveel over aan de VS. Ondertussen houdt zij wel de Palestijnse Autoriteit (PA) overeind met miljarden aan subsidies via het programma Pegase-DFS. De effectiviteit van deze steun wordt door obstructie van Israëlische zijde ondergraven, zoals de Europese Rekenkamer stelt. De EU moet meer druk uitoefenen op Israël en de PA om de effectiviteit van Pegase-DFS te vergroten."
- Iran:** "GroenLinks nam niet deel aan de EP-delegatie naar Iran maar steunde dit bezoek wel. De delegatie sprak ook mensenrechtenactiviste Nasrin Sotoudeh en de (gevangen zittende) filmmaker Jafar Panahi." Sargentini vindt het aantreden van de nieuwe president Rohani "een kans om samen te werken aan verbetering van de mensenrechten in Iran en meer veiligheid in de regio."
- Antisemitisme:** "GroenLinks is bezorgd over de voorspelde groei van antisemitische partijen in het EP." ■

PvdA

Lijsttrekker: **Paul Tang**

Europese fractie: **Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten (S&D)**

Aantal leden in Europees Parlement: 3

PvdA

- PvdA gaat voor de Europese verkiezingen een lijstverbinding aan met Groenlinks
- Niets in het programma over Iran en antisemitisme in Europa.
- Israel: "het conflict tussen Israël en Palestina, waar een tweestatenoplossing het streven blijft, vraagt speciale aandacht. De EU zal alle mogelijke middelen, van diplomatie en hulp tot politieke druk, gebruiken om het hervatte vredesproces te ondersteunen. Een algemeen erkend obstakel

bij het vredesproces vormt de almaar doorgaande uitbreiding van de illegale nederzettingen op de Westoever. Indien Israël geen gehoor blijft geven aan de herhaalde internationale oproep de bouw van nieuwe woningen en nederzettingen te stoppen, moet het Associatieverdrag met Israël heroverwogen, dan wel ingetrokken worden."

- "Etiketten moeten laten zien in welk land een importproduct is gemaakt. Producten die in illegaal bezet gebied worden gemaakt, zoals de Palestijnse Gebieden, dragen niet langer het label van het land verantwoordelijk voor de bezetting."
- Kati Piri, nummer 3 op de lijst voor de Europese verkiezingen, e-mailt: **Israël:** "De PvdA heeft de minister van Buitenlandse Zaken gevraagd in EU-verband te overleggen over de consequenties van het vastgelopen Kerry-proces. Wij pleiten voor een meer eigenstandige [EU-]rol ten aanzien van het Israëlisch-Palestijns conflict, gebaseerd op de principes van het internationaal recht. Er moet bilateraal goed gekeken worden naar wat het mislukken betekent voor de samenwerkingsfora met beide partijen."
- EU-subsidie:** "De PvdA is zich bewust van de onduidelijkheden rond de EU subsidie aan Palestina [en] wil nader onderzoek naar de besteding daarvan. [Wij] beschouwen de intentie van Fatah en Hamas om tot een eenheidsregering en nieuwe verkiezingen te komen in principe als een positieve stap voor een definitieve vredesregeling met Israël en voor het democratische karakter van het Palestijnse bestuur. Daarbij blijven de Kwartetbeginselen - Israël erkennen, geweld afzweren, bestaande akkoorden erkennen - leidend."
- Iran:** "Niemand van de PvdA ging mee met de EP-delegatie naar Iran. De PvdA zou deelnemen aan een Tweede Kamerdelegatie, maar dat is afgezegd/uitgesteld toen het programma niet voldoende basis bood voor een zinvol werkbezoek."
- Antisemitisme:** "De PvdA maakt zich ernstige zorgen over de groei van antisemitisme, homofobie en algemene intolerantie tegenover minderheden als de Roma. Alle democratische krachten moeten gezamenlijk optreden tegen deze partijen en het haat zaaien dat zij propageren. De PvdA zal hard strijden tegen rechtsextremisme in Europa!" ■

Associatieverdrag opschorten, sancties stapsgewijs opvoeren

Opschorting associatieverdrag

Grenzen van 1967 en Jeruzalem als hoofdstad van beide staten

Verzoening en samenwerking stimuleren

Associatieverdrag heroverwegen of intrekken

Geen EU-subsidie meer naar Palestijnen

Speciale mensenrechten-vertegenwoordiger naar Iran

Niet van plan sancties af te kondigen tegen één van de partijen

Bas Eickhout (Groenlinks)

Dennis de Jong (SP)

Esther de Lange (CDA)

Peter van Dalen (CU SGP)

Paul Tang (PvdA)

Hans van Baalen (VVD)

Sophie in 't Veld (D66)

Toine Manders (Sopul)

PVV

Lijsttrekker: **Marcel de Graaff**

Europese fractie: -

Aantal leden in Europees Parlement: 3

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

- Het programma bestaat uit acht punten, waarin niets over het conflict, Iran en antisemitisme in Europa.
- Partijleider Geert Wilders wil een alliantie in Europa aangaan met onder andere het Front National en de FPÖ. Op kritiek daarover antwoordde hij volgens RTL Nieuws: "We zullen niet van koers veranderen. Wij zijn zeer pro-Israël en fel tegen antisemitisme. Met partijen als het Hongaarse Jobbik zullen wij dan ook nooit zaken doen. FPÖ en Front National nemen om die reden (antisemitisme, red.) trouwens ook afstand van samenwerking met partijen als Jobbik en dat zegt genoeg." In Nieuwsuur liet hij op 7 mei weten dat hij geen belemmeringen ziet voor samenwerking met deze partijen: "Het zijn politieke leiders die deugen, ik heb ze allemaal in de ogen gekeken en met ze gesproken. Als ik ook maar het idee had dat een van die mensen niet zou deugen, dan zou ik daar niet mee in zee gaan." ■

VVD

Lijsttrekker: **Hans van Baalen**

Europese fractie: **Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE)**

Aantal leden in Europees Parlement: 3

- Niets over het conflict, Iran en antisemitisme in Europa in het programma.
- De VVD zit in de Europese fractie ALDE met D66, dat een ander standpunt heeft over Iran.
- Lijsttrekker Hans van Baalen vult aan:
Israël: "Na de stukgelopen onderhandelingen in het Israëlisch-Palestijns vredesproces, steunt de VVD Israël nog steeds. Wij vinden dat Hamas eerst aan de drie voorwaarden moet voldoen (afzweren van geweld, Israël erkennen en meewerken aan vredesbesprekingen in het kader van de Oslo-akkoorden) voordat Israël daarmee in zee hoeft te gaan. De EU moet ook afstand nemen van een nieuwe eenheidsregering van de PA, met Fatah en Hamas, zolang Hamas niet aan deze voorwaarden voldoet. Wij kondigen verder geen sancties af."
Iran: "Ons standpunt is: 'Eerst zien, dan geloven'. Wij willen eerst dat ze hun kernwapens ontmantelen, steun aan terreurgroepen afzweren en deze bestrijden, én hun anti-Israëlpolitiek afzweren. Tot die tijd zien wij er niets in om een EU-ambassade te openen in Teheran of goedkeuring te verlenen aan een bezoek van een Iraanse delegatie aan het EP. We weten dat onze fractiegenoot D66 daar anders in staat, maar dat is zoals Europa werkt."
EU-subsidies aan PA: "Wij zien geen enkele reden om door te gaan met het subsidiëren van de PA zolang we niet weten wat er met het geld gebeurt. Ze moeten eerst een geldige accountancyverklaring hebben om überhaupt in aanmerking te komen voor EU-geld. Als de PA zich niet aanpast, schort dan de subsidie op, zeker nu ze met Hamas in zee zijn gegaan en het geld wellicht in de zakken van terroristen verdwijnt." ■

pen afzweren en deze bestrijden, én hun anti-Israëlpolitiek afzweren. Tot die tijd zien wij er niets in om een EU-ambassade te openen in Teheran of goedkeuring te verlenen aan een bezoek van een Iraanse delegatie aan het EP. We weten dat onze fractiegenoot D66 daar anders in staat, maar dat is zoals Europa werkt."

EU-subsidies aan PA: "Wij zien geen enkele reden om door te gaan met het subsidiëren van de PA zolang we niet weten wat er met het geld gebeurt. Ze moeten eerst een geldige accountancyverklaring hebben om überhaupt in aanmerking te komen voor EU-geld. Als de PA zich niet aanpast, schort dan de subsidie op, zeker nu ze met Hamas in zee zijn gegaan en het geld wellicht in de zakken van terroristen verdwijnt." ■

ChristenUnie/SGP

Lijsttrekker: **Peter van Dalen**

Europese fractie: **Europese Conservatieven en Hervormers (Christenunie) + Europa van Vrijheid en Democratie (SGP)**

Aantal leden in Europees Parlement: 2

ChristenUnie

- Uit het verkiezingsprogramma: "De Unie dreigt zich als betrouwbare partner in het vredesproces buitenspel te zetten door zich eenzijdig te fixeren op de nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever en vast te houden aan de grenzen van 1967. Daarmee helpt de EU het vredesproces niet vooruit. De ongewenste koppeling tussen vooruitgang in het vredesproces en de uitbouw van bilaterale betrekkingen met Israël [wekt] de gedachte dat stagnatie slechts aan één partij (Israël) te wijten is.
"Het garanderen van veiligheid voor Israël en zijn burgers en de mensenrechten en het zelfbeschikkingsrecht van Palestijnen moeten voorop staan. (...)Het Joodse volk heeft recht op een eigen staat waarin het in vrijheid en veiligheid kan leven en wonen. (...) Vanzelfsprekend dient ook Israël, net als andere landen, zich te houden aan het internationaal recht."
"Erkenning van een Palestijnse staat kan geen resultaat zijn van een eenzijdige internationale verklaring, maar alleen van succesvolle vredesbesprekingen. (...)De EU gaat geen betrekkingen aan met de terroristische organisatie Hamas. (...) [Het is] niet verstandig dat de EU hier een eigen weg gaat."
"ChristenUnie en SGP sturen aan op praktische steun voor Israël in de vorm van intensievere samenwerking tussen EU en Israël."

Subsidies: "Een kritische benadering is gewenst over de hulp gelden aan de PA."

- **Iran:** (De EU moet) "samen met de VS de druk op Iran zodanig opvoeren dat Teheran zijn nucleaire ambities opgeeft. De EU steunt alle internationale inspanningen om Iran ervan te weerhouden geuite dreigingen ten opzichte van Israël ten uitvoer te brengen: diplomatieke acties, sancties en steun aan het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA) om Iran ervan te weerhouden nucleaire wapens te ontwikkelen."
- Een woordvoerder van Bas Belder (SGP) e-mailt:

Israël: "De CU-SGP zijn van mening dat Israël onmogelijk vredesonderhandelingen kan voortzetten met een partij die in zijn handvest heeft staan dat initiatieven voor vrede in tegenspraak zijn met de principes van de Islamitische Verzetsbeweging (artikel 13). Daarom staat de CU-SGP achter Israël in diens beslissing voor het opschorten van de vredesonderhandelingen. Hamas staat op de Europese lijst van terroristische organisaties en het akkoord tussen Hamas en de PA is een zorgwekkende ontwikkeling. (...)Wij zijn van mening dat sancties een oplossing van het conflict niet dichterbij brengen en keren ons tegen het boycotten van Israël dan wel de PA."

EU-subsidie: Bas Belder heeft o.a. schriftelijk aan Ashton gevraagd of de EU mensenrechtenprojecten zou moeten steunen die een vreedzame oplossing van het conflict in de weg staan.

Iran: "Peter Van Dalen (CU) en Bas Belder (SGP) hebben niet deelgenomen aan de EP-delegatie naar Iran in december 2013. Zij zijn geen lid van de Delegatie voor betrekkingen met Iran. Iran is een belangrijke speerpunt geweest, o.a. in een kritisch rapport over de betrekkingen tussen de EU en Iran en kritische vragen in EP-debatten over het nucleaire programma van Iran."

Antisemitisme: "De CU-SGP betreuren dat het antisemitisme 69 jaar na WOII nog onder de Europese bevolking leeft. Wij pleiten voor een Unie die hiertegen ten strijde trekt. De CU-SGP staan voor de veiligheid van Israël als Joodse staat en de veiligheid van de Joodse gemeenschappen in de EU. Israëls veiligheid wordt ondermijnd door een 'ontmoedigingsbeleid' en de groeiende 'Boycot, Desinvesteren en Sancties' campagne, vooral gesteund door links georiënteerde politieke partijen. De CU en SGP keren zich tegen alle tendensen van antisemitisme en antizionisme – de grens tussen beiden is niet gemakkelijk aan te geven – van zowel links als rechts." ■

SP

Lijsttrekker: **Dennis de Jong**

Europese fractie: **Europees Verenigd Links/Noords Groen Links (GUE/NGL)**

Aantal leden in Europees Parlement: 2

- Uit het verkiezingsprogramma: "Indien landen, die met de Europese Unie wensen samen te werken, zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen, kan dat niet zonder gevolgen blijven. In dit verband dringen we aan op opschorting door van het associatieverdrag met Israël, wegens de voortdurende bezetting van de Palestijnse gebieden en de schending van de mensenrechten aldaar."
- Officiële standpunten Europese fractie: "EU member states are involved in numerous wars and military interventions across the globe. While the Palestinian people suffer as a result of the unresolved Middle East problem, the EU does not assume its responsibility as a member of the Quartet."
- Dennis de Jong, lijsttrekker voor de Europese verkiezingen, vult per e-mail aan:
Israël: "Sancties tegen Israël zijn nodig. Ik heb Catherine Ashton (buitenlandvertegenwoordiger van de EU) gevraagd te verzekeren dat er geen EU-gelden worden gebruikt voor subsidiëring van bedrijven die actief zijn in de bezette gebieden."
EU-subsidie: "Bij de besteding van EU-gelden is de SP altijd buitengewoon kritisch. Er is veel te weinig inzicht in de besteding van deze gelden. Dat is overigens een algemeen probleem."
Iran: "Als enig effectief SP-Europarlementariër heb ik nauwelijks tijd gehad voor buitenlandse dienstreezen. Ik heb vanaf het begin duidelijk gemaakt dat ik mijn activiteiten zou focussen op Brussel, Straatsburg en Nederland."
Antisemitisme: "In het EP heb ik mij actief ingezet om antisemitisme binnen en buiten het EP te bestrijden. Ik heb de 'London Declaration on Combating Anti-Semitism' getekend en ben lid geworden van het netwerk van 'Europarlementariërs tegen Antisemitisme'. Ook in de door mij met collega Van Dalen (CU/SGP) opgezette werkgroep: 'Vrijheid van Godsdienst en Levensovertuiging', heb ik mij met dit onderwerp beziggehouden." ■

50PLUS

Lijsttrekker: **Toine Manders**

Europese fractie: -

Aantal leden in Europees Parlement: **Doet voor de eerste keer mee aan de Europese Verkiezingen**

- Niets in het verkiezingsprogramma over Israël, Iran en antisemitisme in Europa.
- Toine Manders e-mailt:
Israël: "50PLUS betreurt het mislukken van de Israëlisch-Palestijnse besprekingen en hoopt dat ze spoedig met succes hervat worden. Wij zijn niet van plan sancties af te kondigen tegen één van de partijen."
EU-subsidie: "50PLUS zet zich in voor ouderen in Nederland en Europa en houdt zich niet met het wegkijken van EU-subsidies aan Palestina bezig." ■ [JS]

Commentaar

Europa !?!

Europa gaat op 22 mei naar de stembus. De verdeeldheid op ons continent is groot, ook over het Israëlisch-Palestijnse conflict, Syrië en Iran. Tegelijkertijd dringen partijen met een antisemitische agenda in bepaalde Europese landen door tot zelfs in het parlement. De uitslagen van de verkiezingen zijn dan ook van groot belang voor Israël. Niet in de laatste plaats omdat Europa na Amerika Israël's grootste handelspartner is (jaarlijks zo'n 30 miljard euro). Er wordt op veel vlakken samengewerkt, vooral op het gebied van technologie en gezondheidszorg. Europa ziet een kans om een grotere rol in het Israëlisch-Palestijnse conflict te gaan spelen, zeker nu de gesprekken onder leiding van de Amerikanen op een dood spoor lijken te zijn beland. De Palestijnen roepen al langer om hulp van Europa. Nu de liefde tussen Israël en de Verenigde Staten enigszins lijkt bekoeld, zou er ruimte kunnen ontstaan voor meer Europese invloed. Maar in Israël lijken politici nog te moeten wennen aan het feit dat Europa op geopolitiek vlak ook een belangrijke speler kan zijn. Daarvoor zal er echter wel eerst stevig geïnvesteerd moeten worden in het vertrouwen van Israël in het Oude Continent. En niet geheel ten onrechte. Vanuit Europa vloeien diverse subsidiestromen naar dubieuze Palestijnse organisaties die niets liever willen dan de opheffing van de staat Israël. Ook de eenzijdige richtlijnen voor overheidsinstellingen, die alleen voor de Israëlisch-Palestijnse kwestie gelden en niet voor vergelijkbare conflicten in de wereld, hebben in Israël kwaad bloed gezet. En dan was er in december het bezoek van een Europese delegatie aan Iran, zonder voorwaarden vooraf. De invloed van grote multinationals die staan te springen om hun winstmarge te vergroten door nieuwe zaken met Iran, moet daarbij niet worden onderschat. Ironisch, omdat vooral partijen aan de linkerkant van het politieke spectrum vooraan stonden om op het vliegtuig naar Teheran te stappen. Hamas staat op de Europese lijst van terroristische organisaties. Abbas doet inmiddels verwoede pogingen om zich met Hamas te verzoenen. Heeft Brussel de Palestijnse Autoriteit gewaarschuwd voor financiële en diplomatieke consequenties als laatstgenoemde in zee gaat met deze terreurgroep? Hamas heeft opnieuw verklaard onder geen beding Israël te willen erkennen en duidelijk te kennen gegeven dat het nog steeds uit is op de vernietiging van de staat, maar Europa hult zich over deze amourette in stilzwijgen. Tegelijkertijd staat Europa vooraan om in niet mis te verstane bewoordingen Israël te veroordelen en te dreigen met sancties. Europa kan alleen een rol van betekenis gaan spelen als Israël bereid is om de diplomatieke banden te verbeteren en Europa zelf te opzichte van het conflict een eerlijker koers gaat varen. E.V.

Wist u dat het werk van CIDI uitsluitend door onze Vrienden en donaties mogelijk wordt gemaakt? CIDI wil het aantal vrienden verhogen en doet een beroep op uw hulp:

Maak uw vrienden Vriend van CIDI.

Zo zorgt u dat het werk van CIDI door kan gaan. Als dank ontvangt u van ons het nieuwste boek van Benny Morris: **Een staat, twee staten.**

E-mail naam en adres van uw vriend naar cidi@cidi.nl en geef daarbij aan naar welk adres de Israel Nieuwsbrief moet worden gestuurd. U kunt daarbij kiezen: of u betaalt voor de Vriend die u aanmeldt, of zij betalen zelf.

CIDI. Effectief en betrokken. Voor Israël, voor vrede.